

Anna Stepina

Analýza a interpretace výtvarného umění ve filmech Andreje Tarkovského

Bakalářská práce, Ústav pro dějiny umění, Filozofická fakulta UK v Praze, 2016

Bakalářská práce Anny Stepiny je věnována vzájemnému vztahu filmu a výtvarného umění a to na příkladě snímku ruského režiséra Andreje Tarkovského *Solaris* z roku 1972. Práce o osmi kapitolách (včetně Úvodu a Závěru) se (neohlášeně), skládá ze dvou částí, z nichž první je věnována teoretickým otázkám, konkrétně “pokračování perspektivního režimu v kinematografickém zobrazení” (s. 15), tak jak se projevuje ve splynutí pohledu diváka a kamery. Tam kde Stepina píše o tom, že “Diváka [...] izoluje od okolí temnota a film na plátně nazírá jakoby klíčovou dírkou”(s. 16) by bylo možné argumentaci rozvinout pomocí teorií francouzského psychoanalytika Jacquesa Lacana.

Druhá část předložené práce je věnována Tarkovského filmu *Solaris* a otázce, zda je možné v tomto případě “mluvit o návaznosti či souvislosti filmového obrazu s tradičním systémem albertiovské perspektivy” (s. 34). Tyto dvě části bakalářské práce jsou sice poněkud volně řazené, ale následující analýza použití děl výtvarného umění (Rembrandt) má svou logiku. Zde oceňuji pasáž o podílu kameramana Vadima Jusova na vizuálu *Solarisu* (s. 36–37); stejně jako úvahu o srovnání filmové kamery s malířským štětcem (s. 27–28). Speciální výklad by si zasloužily “chronotopy”. Lépe by mohla být zvládnuta uměleckohistorická literatura o Rembrandtových obrazech Ztraceného syna.

Na závěr uvádím několik titulů, které by autorce pomohly rozvinout a zaostřit argumentaci.

–Erwin Panofsky, *Style and Medium in the Motion Pictures* [1936, 1947], in: EP, *Three Essays on Style*, ed. Irving Lavin, Cambridge, Mass. – London 1997, s. 91–126 a 212–213

–James Elkins, *The Poetics of Perspective*, Ithaca, N.Y. 1994

–Hans Belting, *Florenz und Bagdad: Eine westöstliche Geschichte des Blicks*, München 2008

–Lucie Daňková, „Živý obraz“ a jeho praxe v českém prostředí 2. poloviny 19. století, Bc. práce, FFUK, 2016

–Ellen G. D’Oench, *Prodigal Son Narratives 1480–1980*, Yale University Art Gallery, New Haven, Conn. 1995

Bakalářská práce Anny Stepiny nejenže splňuje požadavky na takovou práci kladené, ale navíc je výrazně překračuje ve smyslu práce diplomové. Jedná se především o přesahy do příbuzných disciplin a o způsob argumentace. Proto ji doporučuji k obhajobě s hodnocením “výborně”.

Prof. PhDr. Lubomír Konečný